

Klimata pārmaiņas un pieprasījums pēc videi draudzīgiem jūras produktiem maina zveju Arktikā.

Jūras produktu ekomarkējums var paaugstināt cenas, taču sertifikācija maksā naudu. Tikmēr Arktikas zvejas flotes saņem degvielas subsīdijas, kas palīdz segt izmaksas, bet tas palielina piesārņojumu.

1 Tu ieguldi ekomarkējumos, lai pārdotu klimatapziņīgiem pircējiem.

2 Tu saglabā degvielas subsīdijas, lai Ziemeļu Ledus okeāna zvejniecība paliktu konkurētspējīga.

3 Tu pakāpeniski izbeidz degvielas subsīdijas un palīdzi pāriet uz tīrākām zvejas tehnoloģijām.

Sasilstoši ūdeņi, piesārņojums, no audzētavām izbēguši laši un aizsprosti apgrūtina savvaļas laša izdzīvošanu Arktikā.

Tas kaitē upēm un to ekosistēmām, veicina parazītu izplatīšanos un apdraud gan dabu, gan zvejniecības nozari.

1 Tu aizsargā savvaļas laša dzīvotnes un padari zvejas noteikumus stingrākus.

2 Tu palielini zvejas kvotas, kamēr savvaļas laša vēl ir pietiekami.

3 Tu ieguldi laša audzētavās un upju atjaunošanā, lai palīdzētu laša populācijām augt.

Okeāniem sasilstot, dažas zivis pārceļas uz ziemeļiem, vēsākos ūdeņos.

Tas paver jaunas zvejas vietas, bet arī rada konfliktus par to, kurš, ko un cik daudz drīkst zvejot, un rada spiedienu uz vietējām Arktikas sugām un ekosistēmām.

1 Tu pielāgo zvejas noteikumus un kvotas, lai zvejotu jaunas zivju sugas.

2 Tu koncentrējies uz Arktikas vietējo sugu aizsardzību.

3 Tu centies sadarboties ar citām valstīm, lai novērstu pārzveju un konfliktus.

Kuģi, kas kursē Arktikas ledū, var pārnēsāt invazīvas sugas uz saviem korpusiem un balasta ūdeņos.

Šie iebrucēji izplata slimības vietējām sugām, kaitējot vietējām ekosistēmām. Tomēr kuģošana Arktikā reģionam nes naudu un darbavietas.

1 Tu ievies stingrus bioapauguma un balasta ūdens noteikumus Arktikas ūdeņos.

2 Tu ļauj kuģiem turpināt darbību bez papildu noteikumiem par invazīvajām sugām.

3 Tu liec kuģiem notīrīt korpusus, pirms tie ienāk Arktikas ūdeņos.

Atbilde: skatīt 6. lappusi

Atbilde: skatīt 7. lappusi

Atbilde: skatīt 8. lappusi

Atbilde: skatīt 9. lappusi

Augstākas temperatūras, mainīgas jūras straumes un pieaugošais sāļums apgrūtina dzīvi audzētajām zivīm.

Norvēģijas laša audzētavās jau tagad vērojams vairāk slimību, parazītu un lēnāka izaugsme.

1 Tu ieguldi akvakultūras sistēmās, kas spēj izturēt siltāku ūdeni.

2 Tu palēnini akvakultūras paplašināšanos, lai aizsargātu vidi.

3 Tu finansē pētījumus, lai uzraudzītu klimata ietekmi un pielāgotu akvakultūras praksi.

Lauzvivs ir invazīva suga, kas no Sarkanās jūras migrējusi uz Vidusjūru.

Tā kā nav plēsēju, tā izmanto barības resursus. Tas apgrūtina vietējo sugu izdzīvošanu.

1 Tu uzsāc kampaņu, lai mudinātu cilvēkus ēst lauvzivis.

2 Tu izveido pilsoņu zinātnes un nirēju programmas, lai izsekotu un izņemtu lauvzivis galvenajos apgabalos.

3 Tu finansē pētījumus, lai noskaidrotu, vai jauni plēsēji varētu palīdzēt tos ierobežot.

Zilais krabis ir invazīva suga, kas Vidusjūrā ievesta no ASV austrumu piekrastes kuģu balasta ūdeņos.

Bez plēsējiem un ar ātru vairošanos tie strauji izplatās, kaitējot vietējām sugām, to dzīvotnēm, gliemeņu audzētavām un zvejas rīkiem.

1 Tu popularizē zilo krabju zveju un tirgo tos kā vietēju jūras velšu delikatesi.

2 Tu ieguldi liela mēroga izņemšanas pasākumos un izsekošanas programmās.

3 Tu nedari neko un ceri, ka daba pati atradīs līdzsvaru.

Pētījumi liecina, ka 12,9% jūras produktu Grieķijas tirgū ir nepareizi marķēti.

Tas var būt bīstami cilvēkiem ar alerģijām, mazina uzticēšanos vietējiem zvejniekiem un var likt cilvēkiem pārstāt ēst jūras produktus.

1 Tu pieprasi DNS testēšanu un digitālo izsekošanu visiem jūras velšu produktiem.

2 Tu uzsāc valsts mēroga kampaņu, lai palīdzētu cilvēkiem atpazīt sezonālās, vietējās zivis.

3 Tu izveido uzticamu marķējumu "Mediterranean Verified" izsekojamām jūras veltēm.

Atbilde: skatīt 10. lappusi

Atbilde: skatīt 11. lappusi

Atbilde: skatīt 12. lappusi

Atbilde: skatīt 13. lappusi

Vairāk nekā 93% no novērtētajiem zivju krājumiem Vidusjūrā ir pārzvejoti.

Tas kaitē vietējiem zvejniekiem, palielina jūras produktu importu no visas pasaules un apdraud reģiona kulinārās tradīcijas, kuru pamatā ir vietējie jūras produkti.

1 Tu ievies stingras zvejas kvotas un sezonālus aizliegumus.

2 Tu popularizē vietējo sugu ilgtspējīgu akvakultūru.

3 Tu uzsāc jūras velšu mantojuma programmu, lai atbalstītu radošumu un ilgtspēju kulinārijas nozarē.

Vidusjūra sasilst par 20% ātrāk nekā vidēji pasaulē.

Tas kaitē aukstūdens sugām, piemēram, zilspuru tuncim, paātrina invazīvo sugu izplatīšanos un veicina okeāna paskābināšanos, kas apdraud koraļļus, mīdijas un planktonu.

1 Tu izveido jūras patvērumus un zvejas aizlieguma zonas.

2 Tu atbalsti pētniecību un pielāgošanos skartajām zvejniecībām un akvakultūrai.

3 Tu uzsāc Vidusjūras klimata rīcības paktu jūras labā.

Baltijas jūra kļūst arvien piesārņotāka lauksaimniecības, pilsētu un pat notekūdeņu attīrīšanas radīto notecū dēļ, kas pastiprina toksiskumu.

Tas var izraisīt toksisku metālu, piemēram, tallija, uzkrāšanos, kaitējot jūras dzīvībai un apdraudot cilvēku veselību.

1 Tu ievies stingrus noteikumus, lai ierobežotu noteci no lauksaimniecības un pilsētām.

2 Tu modernizē notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, lai samazinātu izplūdi.

3 Tu uzsāc izpratnes kampaņu ar atlīdzībām, lai mudinātu visus brīvprātīgi samazināt piesārņojumu.

Baltijas jūra kļūst trokšņaināka kuģu satiksmes dēļ.

Skaļās zemūdens skaņas dezorientē reņģes, radot tām stresu, tērējot vairāk enerģijas un apgrūtinot to vairošanos. Tas apdraud reņģu zveju - nozīmīgu ekonomisko un kultūras resursu.

1 Tu ievies sezonālus vai teritoriālus zvejas ierobežojumus trokšņainajās zonās.

2 Tu veicini klusāku dzinēju un aprīkojuma izmantošanu zvejā un kuģniecībā.

3 Tu mudini cilvēkus patērēt daudzveidīgākas jūras veltes, lai tie mazāk paļautos uz siļķēm.

Atbilde: skatīt 14. lappusi

Atbilde: skatīt 15. lappusi

Atbilde: skatīt 16. lappusi

Atbilde: skatīt 17. lappusi

Mēslojuma noteces no lauksaimniecības izraisa eitrofikāciju, kas Baltijas jūrā noved pie milzīgas aļģu ziedēšanas.

Tas samazina skābekļa daudzumu, radot mirušās zonas, iznīcinot jūras dzīvību un kaitējot zvejniekiem un akvakultūras uzņēmumiem.

1 Tu ieguldi aļģu izņemšanā un skābekļa palielināšanā, lai novērstu mirušās zonas.

2 Tu veicini ilgtspējīgu lauksaimniecību uz sauszemes, lai ierobežotu mēslojuma noteces.

3 Tu atbalsti piekrastes mitrāju atjaunošanu kā filtrus starp sauszemi un jūru.

Daudzas Baltijas jūras daļas ir bojātas cilvēka darbības dēļ.

Zivis, piemēram, mencas, zaudē drošās vietas, kas tām nepieciešamas, lai dzīvotu un augtu. Tas nozīmē mazāk zivju, lielākus draudus bioloģiskajai daudzveidībai un to cilvēku iztikai, kuru dzīve ir saistīta ar jūru.

1 Tu ievies stingrākus zvejas noteikumus, lai zivju populācijas var atjaunoties.

2 Tu uzsāc liela mēroga dzīvotņu atjaunošanas projektus galvenajos apgabalos.

3 Tu veicini selektīvus zvejas rīkus, kas ir drošāki dabai, taču joprojām atļauj zvejū.

Daudzas zivju sugas Baltijas jūrā tiek nozvejotas bez zinātniska ieteikuma vai pienācīga monitoringa.

Daudzi nozvejas apjomi netiek ziņoti, kas apgrūtina zivju krājumu stāvokļa novērtēšanu. Tas apdraud bioloģisko daudzveidību un zvejniecības nākotni.

1 Tu pastiprini kontroli un sodus par neregistrētu zveju.

2 Tu sadarbojies ar zvejniekiem, lai vāktu labākus datus, un piedāvā atlīdzības par lomu reģistrēšanu.

3 Tu izmanto tehnoloģijas, piemēram, kameras un digitālos žurnālus, lai izsekotu, kas tiek noķerts uz laivām.

Melnajā jūrā vērojama medūzu masveida savairošanās, kas ievestas kuģu balasta ūdeņos.

To želejveida masas ir tik blīvas, ka aizsprosto zvejas tīklus un iznīcina zvejas rīkus. Medūzas barojas ar zivju ikriem un kāpuriem, ietekmējot vietējo sugu vairošanos. Peldoties tūristi arī tiek apdzelti.

1 Tu mudini zvejniecības skartajos reģionos izmantot ākus tīklu vietā.

2 Tu attīsti medūzu ekonomisku izmantošanu, piemēram, pārtikas produktos, farmācijā vai mēslojumā.

3 Tu ievies stingrāku kuģu balasta ūdens kontroli, lai novērstu invazīvo medūzu turpmāku ieviešanu.

Atbilde: skatīt 18. lappusi

Atbilde: skatīt 19. lappusi

Atbilde: skatīt 20. lappusi

Atbilde: skatīt 21. lappusi

Atbilde: skatīt X. lappusi

Atbilde: skatīt X. lappusi

Atbilde: skatīt X. lappusi

Atbilde: skatīt X. lappusi

Atbilde: skatīt X. lappusi

2

Nelegāla, neregistrēta un neregulēta zveja ir nopietns drauds ilgtspējīgai zvejniecībai un jūras bioloģiskajai daudzveidībai Melnajā jūrā.

Pārkāpjot zvejas kvotas, šī prakse tuvina vietējās sugas izmiršanai un kaitē zvejnieku iztikai.

- 1 Tu pastiprini kontroli un sodus par nelegālu zveju.
- 2 Tu atbalsti legālu zvejas darbību ar stimuliem.
- 3 Tu sadarbojies ar kaimiņvalstīm, lai uzlabotu kontroli.

Atbilde: skatīt 22. lappusi

3

Klimata pārmaiņas sasilda Melno jūru.

Anšovi - iecienīta zivs vietējos ēdienos - pārceļas uz vēsākiem ūdeņiem, kur tos ir grūtāk sasniegt. Tā rezultātā zvejnieki noķer mazāk anšovus nekā agrāk.

- 1 Tu ievies stingrākas zvejas kvotas, lai aizsargātu anšovu krājumus.
- 2 Tu popularizē alternatīvas sugas, lai samazinātu atkarību no anšoviem.
- 3 Tu ieguldi akvakultūrā kā zvejas papildinājumā.

Atbilde: skatīt 23. lappusi

4

Invazīvā Rapana venosa - plēsīgs jūras gliemezis - Melnajā jūrā strauji vairojas, izsīcinot mīdiju un austeru populācijas un kaitējot bioloģiskajai daudzveidībai.

Zvejnieki tagad apspriež, vai no šī gliemeža veidot jaunu biznesu vai arī ierobežot tā izplatību.

- 1 Tu mudini zvejniekus ķert šo gliemezi, izmantojot selektīvus rīkus, kas nekaitē citiem dzīvniekiem vai jūras dibenam.
- 2 Tu izvēlies nerīkoties, uzticoties, ka daba vienmēr atrod savu ceļu.
- 3 Tu veicini jaunu produktu radīšanu, izmantojot jūras gliemezi.

Atbilde: skatīt 24. lappusi

5

Tu saņem jaunus datus, kas brīdina, ka Melnās jūras akmeņplekstu krājumi samazinās dzīvotņu iznīcināšanas un pārzvejas, tostarp nelegālas zvejas, dēļ.

Akmeņplekste ir viena no reģiona vērtīgākajām zivīm, nozīmīga gan dabai, gan cilvēkiem.

- 1 Tu ievies stingrākas zvejas kvotas un uzraudzību.
- 2 Tu popularizē tādu alternatīvu sugu zveju un patēriņu, kuru krājumi ir veselīgāki.
- 3 Tu ieguldi akmeņplekšu audzēšanā, lai samazinātu slodzi savvaļas populācijām.

Atbilde: skatīt 25. lappusi

1

Tu saņem jaunus datus, kas brīdina, ka savvaļas mencu krājumi Atlantijas okeānā samazinās.

Menca ir viena no populārākajām sugām patērētāju vidū Eiropā. Tā arī pilda būtisku lomu jūras ekosistēmā - gan kā plēsējs, gan kā laupījums.

- 1 Tu slēdz šīs sugas zveju, ieviešot moratoriju.
- 2 Tu samazini mencu zvejas kvotas.
- 3 Tu piešķir subsīdijas zvejniekiem, lai tie ieviestu rīkus, kas samazina mencu piezveju.

Atbilde: skatīt 26. lappusi

2

Klimata pārmaiņu dēļ okeāns kļūst skābāks.

Tā rezultātā ūdenī ir pieejams mazāk karbonāta. Austeru audzētāji novērojuši, ka tādēļ jaunajām austerēm veidojas vājākas čaulas, padarot tās ievainojamākas.

- 1 Tu lūdz audzētājus audzēt brūnaļģes, lai palīdzētu padarīt ūdeni mazāk skābu.
- 2 Tu sadarbojies ar zinātniekiem, lai izmēģinātu izturīgākus austeru celmus, kas labāk panes skābu ūdeni.
- 3 Tu mudini audzētājus pārbaudīt ūdeni un pievienot dabiskus produktus, piemēram, sasmalcinātas čaulas vai kaļķakmeni, lai koriģētu pH.

Atbilde: skatīt 27. lappusi

3

Lielākā daļa Ziemeļjūrā nozvejoto brūno garneļu tiek apstrādāta un nolobīta Marokā, tālu no to zvejas zonas.

Tas palielina ar transportu saistītās CO2 emisijas.

- 1 Tu atstāj visu, kā ir.
- 2 Tu palīdzī ierīkot mašīnas garneļu lobīšanai tuvu vietai, kur tās noķertas.
- 3 Tu ieguldi sociālajos kooperatīvos, kur strādnieki lobī garneles ar rokām zvejas zonas tuvumā.

Atbilde: skatīt 28. lappusi

4

Kopš 20. gadsimta 60. gadiem naftas un gāzes ieguve Ziemeļjūrā ir nesusi gan biznesu, gan problēmas.

Kopā ar skaļajiem kuģiem un piesārņojumu tas apgrūtina jūras dzīvnieku dzīvi un vairošanos.

- 1 Tu krasi samazini naftas un gāzes ieguvu.
- 2 Tu meklē tās pašas sugas, ko zvejojot citās jūrās.
- 3 Tu noslēdz vienošanos ar tuvējām valstīm, lai ierobežotu naftas un gāzes radīto piesārņojumu un troksni.

Atbilde: skatīt 29. lappusi

5

Francijas un Lielbritānijas zvejnieki strīdas par ķemmišgliemeņu zveju Lamanšā.

Lielbritānijas kuģi zvejo visu gadu, bet Francijas kuģiem daļu gada zveja jāpārtrauc, lai aizsargātu ķemmišgliemenes. Francijas zvejnieki apsūdz britus negodīgā konkurencē un ķemmišgliemeņu postīšanā.

- 1 Tu kopīgi aizliedz ķemmišgliemeņu zveju galvenajos vairošanās periodos.
- 2 Tu ļauj katrai valstij zvejojot pēc saviem noteikumiem, taču izveido deeskalācijas protokolu konfliktu gadījumam.
- 3 Tu izveido kopīgu ķemmišgliemeņu plānu ar ierobežojumiem un apgabaliem, kas pēc kārtas tiek slēgti.

Atbilde: skatīt 30. lappusi

Lielas vētras laikā nogrimst naftas tankkuģis un izlej okeānā naftu. Nafta nogalina jūras dzīvniekus, kaitē vietējiem zvejniekiem un nopietni bojā piekrastes vidi.

Liels daudzums mēslojuma ieskalojas jūrā un kopā ar silto ūdeni izraisa lielu aļģu ziedēšanu. Cilvēki nevar vākt gliemjus, un gliemeņu audzētāji zaudē lielu daļu savas ražas.

ES un Lielbritānija paraksta svarīgu zvejas nolīgumu par Lamanšu un Ziemeļjūru. Tas palīdz zvejniekiem saglabāt savas tiesības un atvieglo kopīgo zivju krājumu pārvaldību.

Pēc vēlēšanām jaunā Norvēģijas valdība nolemj neatļaut derīgo izrakteņu ieguvu Arktikas dziļjūras gultnē. Tas palīdz aizsargāt jūras bioloģisko daudzveidību un novērš neatgriezenisku kaitējumu videi.

Rekordzemaļais jūras ledus daudzums ļauj arvien vairāk kuģiem šķērsot Arktiku. Tas padara okeānu daudz skaļāku nekā parasti, kas biedē un traucē vaļus un citus jūras dzīvniekus.

Zinātnieki dodas nebijušā ekspedīcijā uz Ziemeļu Ledus okeānu un jūras dibenā atklāj jaunas sugas. Dažas no tām tiek aizsargātas, tāpēc dziļjūras derīgo izrakteņu ieguves atļaujas tiek apturētas.

Aktīvā zvejas rajonā Baltijas jūrā atrasta veca Otrā pasaules kara munīcija. Tā noplūdina toksiskas vielas, tāpēc zveja tiek apturēta, lai pasargātu cilvēkus.

Baltijas jūrā uzsprāgst gāzes vads, izdaloties metānam. Toksiskas nogulsnes no jūras dibena sajaucas ar ūdeni un saindē dzīvniekus, ietekmējot zvejniecību. Nemaz nerunājot par jūras sugām, kuras iznīcinājis sprādziens.

ES un Baltijas valstis piešķir jaunas subsīdijas, lai palīdzētu zvejniekiem pāriet uz atbildīgāku zveju. Ar šo atbalstu daudzi zvejnieki tagad var izmantot drošākas un ilgtspējīgākas zvejas metodes.

Slavens itāļu ēdienu influenceris internetā dalās ar zilā krabja recepti. Recepte kļūst virāla, un arvien vairāk cilvēku sāk pirkt šo krabi un ēst jūras produktus. Tas palīdz kontrolēt zilā krabja populāciju un dod maziem zvejniekiem vairāk naudas.

Zemūdens nogrūvums satricina okeāna dibenu. Tas izposta daudzu jūras sugu dzīvotnes un bloķē to migrācijas ceļus. Cunami skar piekrasti un bojā zvejas laivas.

Skandāls atklāj, ka dažas zivis, kas pārdotas kā „vietējas”, patiesībā bija importētas. Cilvēki jūtas apmānīti un pārstāj pirkt jūras produktus. Vietējie zvejnieki zaudē naudu un sabiedrības uzticību.

Reģionā sākas karš. Valstis pārtrauc sadarboties okeāna aizsardzībā, un uzplaukst nelegālā zveja. Cieš visi - no maziem zvejniekiem līdz restorānu īpašniekiem.

Melno jūru skar spēcīgs jūras karstuma vilnis, ietekmējot dažu jūras dzīvnieku migrāciju. Tas rada neatgriezenisku kaitējumu dažiem brūnaļģu mežiem un jūraszāļu pļāvām, kas ir izšķiroši svarīgas dzīvotnes daudzām jūras sugām. Karstuma viļņi ir kaitīgi arī cilvēkiem.

Bulgārija un Rumānija paraksta nolīgumu par līdz šim lielākās jūras aizsargājamās teritorijas izveidi Melnajā jūrā. Tas dod jūras dzīvniekiem drošu vietu, kur dzīvot un augt. Tas arī palīdz abām valstīm labāk sadarboties, taču daži zvejnieki tur vairs nedrīkst zvejot.

